

нови Соборів виконувати, були крайню невідрадні. А найгірше таки було те, що через невідрадні політичні обставини ми ніяк не могли навести взаємини з церквою на Україні.

Щоби остаточно вирішити справу єпископа, Консисторія і Брацтво вислали були в сій справі, в листопаді 1922 р., до Європи делегата від Української Православної Церкви в Канаді (в особі свящ. С. В. Савчука), якого задачею в першій мірі було, поїхати до Києва і на місці засягнути інформації про положення Української Автокефальної Церкви та про те, на скільки Українська Православна Церква в Канаді може полагати на моральну поміч від неї. Але делегат до Києва не дійшов. Помимо всяких старань, большевицьке „українське“ представництво в Варшаві не хотіло дати йому позволення на виїзд на Україну. Не могли навіть старання британського генерального консула в Варшаві, який живо був заінтересований церковним питанням в Росії і на Україні, бо саме тоді большевицька влада заводила там „живу“ церкву. До Росії і на Україну тоді пускали лиш людей, які їхали з капіталом — фабрикантів і купців, — але для людей, які їхали на „розвідни“, перепустки не було.

В сиду сего делегат навязав в Галичині і на Волині близькі взаємини з людьми — так світськими як і духовними, — які інтересуються справами нашої церкви і згодилися підшукати відповідного кандидата на єпископа Української Православної Церкви в Канаді, а сам вернув до дому. Консисторія провадила далі переговори з ними в сій справі.

Тимчасом Українській Православній Церкві в Злучених Державах вдалося через одну корабельну компанію увійти в порозуміння з київським митрополитом; Високопреосвященним Василем Липківським, і він, в порозумінню і за згодою Української Церковної Ради погодився вислати до Злучених Держав православного єпископа в особі Високопреосвященного Архієпископа Подільського і Винницького Івана Хведоровича, котрий приїхав до Злучених Держав минулої зими.

Почувши про заходи Українців в Злучених Державах опровадити єпископа з України, управа Української Православної Церкви в Канаді уважала за відповідне припинити свої старання в справі єпископа аж до приїзду Високопреосвященного Архієпископа Хведоровича до Злучених Держав і тоді віддати справу до остаточного вирішення Соборови.

Тепер робляться приготування до Собору, який відбудеться цього літа. Собор буде мати перед собою три дороги, одною з котрих прийдеться йому піти, а саме: 1.) Запросити Високопреосвященного Архієпископа Івана Хведоровича стати постійним єпископом Української Православної Церкви в Канаді, або 2.) Просити Високопреосвященного Архієпископа Івана Хведоровича стати на чолі Української Православної Церкви в Канаді до часу, поки вона зможе мати свого єпископа окремого від Злучених Держав, або 3.) Остаті даліше під духовним покровом Високопреосвященного Митрополита Германоса, поки не буде вибраний окремий український єпископ для Канади.

Яке рішення в сій справі на майбутнім Соборі западе, ми можемо лиш вгадувати, припускати, але не можемо сказати на певно. Треба, однак, вірити, що Собор складений з священників і передових мирян, котрим добро своєї рідної церкви і добро свого народу лежить близько на серці, вирішить се питання так, як буде вимагати добро церкви і народа.

Свящ. С. В. Савчук.

СТРАШНА ТІНЬ.

Одного разу св. Теодозій йшов зі своїм молодим учеником Теофаном до подальшого села. По дорозі стрітили вони незнайомого, що їхав проти них. Чоловік він, як видно, був багатий, про се свідчила його одяг, вигляд його слуги і коний.

Незнакомий повдоровив монахів, розпитав про дальшу дорогу і поїхав.

Але стріча з незнакомим вразила Теофана і се завважив Теодозій і запитав:

— Про що думаєш, мій сину?

— Думаю про незнайомого, що говорив перед хвилиною з нами — відповів Теофан.

— А що думаєш? — питає даліше Теодозій.

— Перше всего скажи мені отже — сказав Теофан — чи бесіда про него не буде грішним осуджуванням другого чоловіка.

І відповів Теодозій:

— Грішне осуджування других є тоді, коли ми легкодушно і нерозумно про других висловлюємося. Коли говорючи про чужі гріхи, уважаємо себе досконалими. З того виходить другим шкода і нам шкода, бо тим ми ані

себе, ані других не поправляємо. Але коли говоримо про других зі співчуттям, коли поверимо, щоби так зрозуміти свої обов'язки і після того самим краще робити та другим добра настати, тоді бесіда про других не є гріхом. Коли отже суд твій про чоловіка має добрі заміри, так скажи, що думаєш.

Вислухавши старого учителя, Теофан почав:

— Дуже непривітним здається мені сей чоловік. Його одяг гарна, але на лиці його я бачив страшні черти. І голос його звучав дуже непривітно. Його очі не дивилися так широко, як дивляться очі добрих людей. Мені здалось, що його цілого оповиває якась страшна тінь, від якої стало мені холодно на душі. Він наче соромився дивлячися на нас. А чоловік він ще молодий, чому би отже мав він таким бути?

— Сину — відповів тоді Теодозій — нинішній випадок нехай буде тобі наукою. Совість чоловіка, се те світло, що освічує і самого чоловіка і тих, що кругом нього. Але коли ясність твоєї душі починає ослабати, тоді тінь твого власного серця падає перед тебе. Вона падає на твоє чоло і на лице твоє; вона робить темними і страшними твої очі; вона робить понурим твій голос. Вона стає п'ятном злочину на цілім твоїм, естві і ти нічим не закриєш того страшного знаку ані перед собою, ані перед тими, з якими стрінаєшся. І тому, мій сину, остерігайся подібної тіни і колиб п'ятна почали в тебе з'являтися, старайся щирими бажаннями і добрими ділами повернути давний блиск твоєї совісті і спокій твоєї душі.

— Але чоловік той, видно, багатий і рівночасно такий понурий — зауважив Теофан. І знов відповів Теодозій:

— Ошукують тебе люди, коли думають, що маєток робить їх кращими. Головна річ розум і серце чоловіка — а коли твоє серце погане, коли розум твій веде тебе до зла, то що допоможе золотий вінець на твоїй голові. Хіба незгода в домі багатого не однаково руйнуюча, як і в домі бідного? Хіба кривда сироти не однаково обтяжає душу багатого, як і душу убогого?

— Але ж багаті повинні бути мудрішими, отже і кращими — зауважив ще раз Теофан.

І відповів ще раз Теодозій:

— Затям собі, сину, що маєток не росте в парі з розумом, а розум в парі з маєтком. Буває найчасніше, що маєток в руках чоловіка росте, але його розум в той час маліє, його душа стає поганішою. Подумай, сину, що маєток можна знайти і стати одного дня багатим, але не можна знайти розуму і стати нараз мудрим. Маєток можна викопати, можна здобути рабунком, але не здобудеш так скоро великого розуму. І тому є люди, що мають більше маєтку, ніж розуму і більше золота, ніж доброти серця. Се власне ті люди, на ликах яких лежить вічно тінь дурноти, або п'ятно злочину. Запам'ятай собі се добре, мій сину!

Так поучав старий учитель молодого ученика.

МОРАЛЬНИЙ ЗАНЕПАД.

Від чужого злого вчимося свого.

Народна Приповідка.

В англійським релігійнім журналі „Сондей ет Гом“ за 1921-22 рік бачимо характеристику морального життя в Англії. Говориться там таке:

— Джеймс Доглес заявляє — що духовний живчик (пульс) народу бє дуже слабо і що Англія не має часу для Бога. Душа Англії хора. Вона взялася до всякого роду оп'янюючих і присипляючих ліків. Вона зійшла з розуму від забав. Вона все зробить, щоби лише не глянути в нутро свого нездорового серця. Від одного захоплення переходить вона до другого, від одного розбитого ідола до другого.

— Небезпечна слабкість захопила всі класи, а нею є манія матеріалістичного задоволення — безнастанне дразнення змислів та нівечення нервів. Затверді, непорушні, напружені твари, захоплені якоюсь дурною втіхою, якимсь безможним задоволенням бачиться в усіх рядах і становищах життя. Все боїться самоти і спокою.

— Порожні твари є знаком порожних душ. Багаті і бідні однаково шукають вдоволення очима без життя й устами без усміху. Правдиве задоволення опустило як старик, так і молодик. Люди кожного віку без чуття і без серця. Їх душі повили.

— Домашнє життя знищило повільно неприличності в одязі й обичаях. Родина занепадає через брак пошани і карності. Однаков стан такий не може довго тривати, але щоби зміна наступила, то Англія мусить знайти час думати про Бога.

Додати треба, що Доглес зовсім не є духовним, але англійським журналістом.